

A stylized sun logo consisting of a central blue circle, a blue arc above it, and several blue rectangular rays of varying lengths radiating from the top of the arc.

Europos teismai: ką reikia įvertinti?

Gintautas Bartkus

Vertinimo aspektai

- Materialinės teisės aspektai
- Procesinės teisės aspektai

Materialinės teisės aspektai

- Teisės šaltiniai:
 - Teisės aktai
 - Precedentai
 - Papročiai
 - Principai
 - Teisės doktrina
- Teisės taikymo sąlyga – tinkamas aiškinimas

Papročiai

- (C-162/96 *Racke*)
- Pripažintos procedūros
- Muitų kodeksas (Reglamentai Nr. 2913/92, 2454/93):
 - 2 straipsnis
 - 64(3) straipsnis

Principai

- Proporcingumo principas
- Lojalumo principas:
 - Nacionalinės teisės aiškinimas turi atitikti Europos teisės aiškinimą (C-106/89 *Marleasing*)
 - Valstybės narės atsakingos už netinkamą ET direktyvų įgyvendinimą
- Nediskriminavimo principas
- Principai įtvirtinti žmogaus teisių dokumentuose
- Fiskalinio neutralumo principas

Teisės aiškinimo principai

- Acte éclairé (Case 283/81 *CLIFIT*)
- Acte clair :
 - Kitų valstybių teisių praktika (Case 107/84 *Commision v. Germany*)
 - Visų kalbų lyginimas (Case C-296/95 *EMU Tabac and others*)
 - ES teisės terminija
- Sisteminis aiškinimas
- Teleologinis aiškinimas
- Teisės vystymosi aiškinimas
- Istorinis aiškinimas
- Proporciumas aiškinant

Prekių tiekimas

- “Supply of goods” means the transfer of the right to dispose tangible property as owner
- “Prekių tiekimas” reiškia teisės disponuoti materialiu turtu kaip jo savininkui perdavimą
- Case 320/88 *SAFE*

Lietuvos teismai taiko principus

- Aiškindami ES teisę ar nacionalinę teisę, kuria įgyvendinama ES teisė
- Nagrinėjant teises, kurias gina asmuo, kilusias iš ES teisės
- Įgyvendinant ES teisę leistinai nukrypstama
- Įgyvendinant ES teisę

234 straipsnis (ex 177 straipsnis)

- Teisingumo Teismas turi teisę priimti preliminarų nutarimą dėl:
 - šios Sutarties išaiškinimo;
 - Bendrijos institucijų ir ECB aktų galiojimo ir išaiškinimo;
 - Tarybos aktu įkurtų įstaigų statutų išaiškinimo, jei tuose statutuose tai numatyta.
- Tokiam klausimui iškilus valstybės narės teisme arba **specializuotame teisme**, tas teismas arba specializuotas teismas, manydamas, kad sprendimui priimti reikia nutarimo šiuo klausimu, gali prašyti Teisingumo Teismą priimti dėl jo preliminarų nutarimą.
- Tokiam klausimui iškilus nagrinėjant bylą valstybės narės teisme arba specializuotame teisme, kurio sprendimas pagal nacionalinę teisę negali būti toliau apskundžiamas, tas teismas arba specializuotas teismas dėl jo **kreipiasi** į Teisingumo Teismą.

Teismas ir specializuotas teismas

- Teismu ar specializuotu teismu pripažįstami
- Teismu ar specializuotu teismu nepripažįstami
- Kiti atvejai

Lietuvos teismai sprendžia

- Perdavimo klausimą iš esmės
- Klausimų formulavimą
- Perdavimo laiką
- Bylos suformavimą
- Bylos tolesnę eigą
- C-465/93 Atlanta:
 - Rimtos abejonės
 - Rimta nepataisoma žala
 - Atsižvelgiant į EB interesus

Išimtyys taikomos “prievolei perduoti klausimą”

- Acte éclairé
- Acte clair
283/81 CILFIT
- leškinys dėl pažeidimo
C-129/00 Commision v. Italy
- Žala
C-224/01 Kobler

Klausimo netinkamas perdavimas

- Teismas nepateikė pakankamos faktinės ar teisinės informacijos
C-2/96 Sunino
Taisyklių 104 straipsnio 5 dalis
- Klausimai yra aiškiai nesusiję su perduodančiojo teismo nagrinėjamais klausimais
Jungtinės bylos 98, 182, 258/85 Bertini
C-343/90 Lourenco Dias
- Ginčas buvo išgalvotas
244/80 Foglia v. Novello
C-105/94
C-318/00 Bacardi-Martini v. Newcastle United

Preliminaraus sprendimo galiojimas

- Privalomas galiojimas
- Atgalinis galiojimas
 - Atskirais atvejais Europos Teismas gali apriboti sprendimo taikymą atgaline data, remdamasis panašumu su ES sutarties 231 straipsniu